

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÁRPART KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr., egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos!
„Cs. v. nyomda és kiadó r.-t.”
főszerkesztő:
S. Arnold.

sztóság, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház, 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Az a legmérsékeltőbb árszámbírással mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Debreczen vasárnapja.

Debreczen, márczius 27.

Debreczen városának tegnap is élénk, mozgalmas vasárnapja volt, jeléül a debreczeni közélet rohamos fejlődésének és élénk sokoldalúságának.

Üléseztek a helyi vasut r.-társaság, Debreczenünknek e speciális intézménye, az „Ipáregyesületi takarékpénztár”, az „Önkéntes tűzoltó egyesület”, a debreczeni tisztviselők önszegélyező egyesülete, a vadász társulat, délelőtt pedig a helybeli jótékony nőegyesület tartott lélekemelő ünnepet, elnöknőjének, Veressné Szathmáry Teréz urnőnek arcképet leplezte le.

Debreczen tegnapi vasárnapjának mind e mozzanatai a közönség élénk érdeklődésével találkoztak, kimerítő tudósításaink pedig — beérkezések sorrendjében itt következnek:

I.

A helyi vasut közgyűlése.

A debreczeni helyi vasut r. társaság tegnap d. e. tartotta hatodik évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében Szepessy Antal elnöklété alatt.

Jelen voltak: Szepessy Antal, Kardos László, Holländer Gyula, dr. Kemény Mór, Boczkó Sámuel, ifj. Csanak József, Szepessy Gusztáv, Weinberger Lajos, Ormódi Lajos, Nagy Elek, Szücs Kálmán, Kernhoffer József, Kövy Lajos, Sesztina Lajos, dr. Stern Adolf, Lukács Ármán, Erber Vilmos, Soós János, Schwarz Bernát, Czedl Adolf, Szabó Soma Kuczik Gábor részvényesek.

Szepessy Antal megnyitván a gyűlést, konstatálja a határozatképességet. Jelen volt 24 részvényes, 305 saját, 695 képviselt részvényre, 493 szavazatra jogosítva.

A jegyzőkönyv vezetésével dr. Kemény Mór jogtanácsos hitelesítésével s a szavazatok összeszámolásával ifj. Csanak József Szepessy Gusztáv és dr. Stern Adolf bizattak meg.

Dr. Kemény Mór felolvassa az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését, melyeket a közgyűlés helyeslő tudomásul vesz, — az igazgatóságnak a felügyelő bizottság jelentése alapján, úgy a felügyelő bizottságnak is a telmentvényt. Szepessy Gusztáv indítványára — jegyzőkönyvileg kifejezett köszönet mellett megadta, — a nyereség felosztására vonatkozó javaslatokat s a mérleget elfogadta.

Az igazgatóság jelentéséből közöljük a következőket:

Az üzlet ismert keretben mozog — és csak biztató lehet a jövőre nézve, hogy ez évben is emelkedés mutatkozik.

Bevétel volt 61852 frt 89 kr. Kiadás 48175 frt 42 kr., s így tiszta nyereség 13677 frt 47 kr. A törlesztési tartalék az előirt 1600 frttal és a kamatokkal nagyobbodván, — ez dőszertint 11097 frt 75 kr-ra rug. Mozdonyok

és kocsik ez évben ismét nagyobb munkát végeztek az eddiginél. A személyvonatokat összesen 392185 személy vette igénybe.

Ezenkívül eladott az igazgatóság 276 db. bérlet-jegyet és menesztett 13 külön vonatot. Terhet szállítottak a vonatok a vasuti indónázól az „István” malomba és vissza 5646 vagonnal 552158 m. mázsát, egyeseknek 612 vagonnal 58785 m. mázsát, együtt: 610943 méter-mázsát

Ezen forgalomban bejártak a személyvonatok 85568 kmt., a tehervonatok 7782 kmt. együtt: 93350 kmt.

A kimutatott 13677 frt 47 krnyi évi nyereség felosztására nézve javasolja az igazgatóság, hogy:

1. O-ztalékul fizetessék f. é. ápril 1-től kezdve minden egyes részvényre a 6-ik sz. szelvény ellenében 4 frt, tehát 3000 részvényre 12000 frt. 2. A tartalék alaphoz csatoltassék 1000 frt. 3. A nyugdíj és segély alaphoz 800 frt. 4. A kavics tartalékhoz 377 frt 47 kr. együtt: 13677 frt 47 kr.

Jelenti továbbá az igazgatóság, hogy a „Debreczen”, „Nagy-rdő”, „Istvánmalom” nevű mozdonyok kazánjaira nézve a megszábotott 8 évi határidő elteltén, azok hivatalos vizsgálat alá vétettek, s kifogástalanoknak találtattak, minek alapján a használati engedély további 5 évre meghosszabbított.

Továbbá a hatvan utcai vásártéri közuti vasutat jan. 1-jén az igazgatóság ugyan átvette, — de miután a fuziót a lóvonatu vasutársaság néhány részvényese perrel támadta meg, e vasut üzletét nem olvasztotta be saját üzletébe, hanem elkülönítve kezeli a bírósági határozat meghozataláig, mely alig képzelhető, hogy megsemmisítő legyen.

Miután az egyesület végérvényesen végrehajtottnak nem tekinthető — az egyesülésre és alapszabályok módosítására vonatkozó közgyűlési határozat sem nyert még belügyminiszteri jóváhagyást — az igazgatóság ninesen abban a helyzetben, hogy az átvett üzlet további kezelésére nézve programot terjeszthessen a közgyűlés elé. Annak idején e tárgyban rendkívüli közgyűlést fog összehívni.

A felügyelő bizottság díjazása 1893-ra fejenként újból 100—100 frtban állapított meg.

Az igazgatóságból sor szerint kiléptek Lindheim Ernő és Boczkó Sámuel, Feischl Károly pedig lemondott, — így 3 hely volt betöltendő.

Lindheim Ernő kijelentette, hogy elfoglaltsága miatt további megbízást nem fogadhat el.

Megválasztattak a megüresedett igazgatósági helyekre: Boczkó Sámuel 471, Sági Gyula — üzletvezető 471 szavazattal 3—3 évre, dr. Kemény Mór 445 szavazattal 1 évre. A gyűlés 10 órakor véget ért.

II.

Tisztviselők önszegélyező egyesületének közgyűlése.

A debreczeni tisztviselők önszegélyező egyesületének XIII. évi rendes közgyűlését nyitotta meg tegnap Simonffy Imre kir. tanácsos.

A közgyűlésen az alaprész tulajdonosok

nak több mint $\frac{1}{5}$ része volt jelen, összesen 177 alaprész képviselve.

Az elnök polgármester a jegyzőkönyv vezetésére Beczner Frigyeset, — hitelesítésére pedig Babó Miklóst és Dobozy Edét kérte föl.

Harmath Gergely felolvasta az igazgató választmány 1892 évi jelentését, melynek fontosabb adatai következők:

A jelentés minden-k előtt kegyelettel emlékezik meg a mult évben elhunyt tagokról különösen Bekényi Ottokár alelnök bokros érdemeiről. A rendes tagok száma a mult év végén 186, a rendkívülieké 9 — összesen 195 — 2-vel több, mint az előző évben. Az alaprészek száma 856, melyből 760 teljesen be van fizetve, — 7821 frttal. — A segély alap 782 frtről 821 frtra emelkedett. — segélyül kiadott 45 frt. — A tartalék alap 1874 frtről 1983 frtra növekedett. — A beruházási tartalék 238 frt.

A vagyón 1891 végén volt 11558 frt 61 kr. — 1892 végén pedig 11401 f. 17 kr. — Tizenegy hosszú és 225 rövid előlegképen összesen ki van adva 9965 frt 15 kr., — az előlegforgalom tavaly 52046 frt, 26 krt. tett.

Az egyesület tagjai tavaly az alábbi kedvezményekben részesültek:

Fürdő-jegyek a „Margit” fürdőben. Összes gyógytárainkban 10% engedmény. Kunz József és Társa urak kereskedő czégnél 5% engedmény.

Kardos László ur kereskedő czégnél 6% engedmény.

Lám Sándor üveg és porcellán-kereskedőnél 6% engedmény.

Fodor és Gebauer czégnél kőszén-vásárlásoknál 5% engedmény.

Az igazg. választmány kísérletet tett husákrnál is kedvezmény kieszközlésére. Ez azonban részint a tulajgázott követelmények, részint az illető mézárós szerződészségéé miatt eredménytelen lett.

A közgyűlés úgy a jelentést, mint a be-terjesztett mérleget tudomásul vette. A tisztviselőknél, különösen pedig Harmath Gergely igazgatónak buzgó működésökért jegyzőkönyvileg mondott köszönetet. Bekényi Ottokár emléket is jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Elfogadtattak az igazgatóságnak a 309 frt 60 kr. nyereség felosztására vonatkozó javasata. Alaprészenként 4%-kal 298 frt osztatik ki. — A többi átvizik a jövő évi számlára. A tisztviselőknél fejenként 65 frt. tiszteletdíj, összesen 276 frt szavaztatott meg.

A kedvezmény adóknak és Tamássy Béla gyógyszerésznek a fürdői kedvezményes jegyek elárúsításáért köszönetét fejezi ki a közgyűlés.

Ezután terjesztette be Harmath Gergely az igazgató választmány indítványát egy tisztviselői telep létesítése tárgyában. Az indítvány nem terjeszkedik ki a kivitel részleibe és módzataiba; ezuttal ninesen is az indítványnak más célja, minthogy ez a terv tanulmányozás tárgyává tétessék, s úgy hozassék minél e öbb rendkívüli közgyűlés elé.

A közgyűlés ezen indítvány folytán egyhangulag, vita nélkül kimondotta, hogy a tisztviselői telep létesítésének eszméjét melegen pártolja, az ügyet tanulmányozás végett kiadja az igazgató választmánynak, azzal a

megbizással, hogy terjessze majd rendkívüli közgyűlésre.

Végül a választások ejtettek meg Lengyel Imre elnöklete alatt, mivel Simonffy Imre eltoltsága miatt kénytelen volt eltávozni. Megválasztottak közfelkiáltással: a lelnökké: Miskolczy Jenő, igazgatósági rendes tagokká: Lengyel Imre, Márk Endre, Papp Lajos, Kocz Elek, Zimmermann Gyula. Komlóssy Dezső, póttagokká: Kursinszky László, Bárdos Géza, ifj. Tikos József, Bieber Bernát, Lada Sándor; felügyelőbizottsági rendes tagokká: Szepessy Gusztáv, Handtel Vilmos, Zalai Márk. póttaggá: Tikos István.

III.

Ünnepély a „Stofánia” árvaházban.

— Az elnök arczképének leleplezése. —

Lélekemelő ünnepély folyt le tegnap a debreczeni jótékony nőegyleti árvaházban. Ez alkalommal leplezték le Veress László né szül. Szathmáry Teréz elnöknek sikerült arczképét. Az arczkép a gyűlésteremben van felfüggesztve gr. Bethlen Mikó Róza arczképe mellett. Válogatott közönség gyűlt ez alkalommal össze. Fél tizenkét órakor jelent meg az ünnepelt. A jelen voltak harsány „éljen”-nel a kis növendékek „Adjuk hálát Istennek” cz. üdvözlő dallal fogadták. Nyomban ezután dr. Tüdös János egyleti titkár; üdvözölte az elnököt a következő beszéddel:

Nagyságos asszonyom!

Mélyen tisztelt közönség!

Mint a Debr. Jót. Nőegylet ez idő szerinti titkárát, engem ért amegtisztelő kitüntetés, hogy a Debr. Jót. Nőegyl. és különösen annak választmánya nevében ez alkalommal tolmácsoljam azon érzelmeket, a melyek bennünket áthatnak, kifejezést adjak azon őszinte tiszteletnek, szeretetnek és igaz nagybecsülésnek, melylyel a Nőegylet tagjai és választmánya és bizonytal Debreczen város egész közönsége érdeműs elnökünk iránt viseltetik, s megemlékezem röviden érdemeiről annak, kinek érdemeit valóban és kellőleg méltatni erőm annyira csekélynek érzem, a ki városunk társadalmi életének kimagasló

alakja, a kinek nevével a társadalom jótékony-sági és kulturális működésében mindig év mindenütt az elsők között találkozunk és a kinek nevével különösen elválaszthatatlanul egybe van kapcsolva a Debr. Jót. Nőegyl. megszilárdulása, felvirágoztatása, az új árvaház létesítése és szervezése.

Mondanom sem kell, hogy e kiváló egyéniség senki más, mint a nőegylet ez idő szerinti érdeműs elnöke Veressné Szathmáry Teréz urnő őnga. (Éljenzés.)

Ő volt az, a ki már 1869-ben a nőegylet megalakulásánál az egylet boldog emlékezetű kitűnő első elnökének gróf Bethlen Mikó Róza urnőnek legodaadóbb, legbuzgóbb munkatársa volt, ki a nagyszámu alapító-tagok és aláírók gyűjtésével nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a nőegylet megalakulhatott és megkezdte áldásdus működését.

Ő volt az, ki azután mint a választmány legbuzgóbb tagja és az egylet egyik alelnöke éveken át a legodaadóbb kitarással igyekezett a kezdet nehézségein a nőegyletet átvezetni. S ő volt az, ki 1881-től kezdve, midőn a bizodalom nagy felkesedéssel az elnöki székre, az egylet kormányrudjához ültette, annyi sok nehézséget leküzdve, diadalmasan és szerencsésen oda vezérelte az egylet hányatott hajóját, a hol az ma van.

Az ő érdeme, hogy az egylet anyagilag folyton és fokozatosan gyarapodott, annak dacára, hogy egyik főfeladatát a munkaképtelen beteg, vagy elaggott szegény nők nyomorának segélyezések által enyhítését, mind fokozatabb mértékben teljesítette és teljesíti ma is.

Az ő érdeme, hogy a Nemes Város áldozatkészségétől támogatva, a nőegylet felállította ezt a diszes árvaházat, s ezzel állandó és örökös otthont teremtett a szegény árva leányoknak s ezzel lehetővé tette azt, hogy a nőegylet már most is és a jövőben még fokozottabb mérvben hozzá járuljon ahhoz, hogy a szülei gondozás és ápolás nélkül az élet viharában a biztos elsüllyedés és elmerülés veszélyének

kitett gyenge árvák az életnek megmentésének s gondos ápolás és nevelés mellett a társadalom hasznos tagjaivá lehessenek.

Rövid az idő s csekély hozzá az én képességem az ő érdemeit méltányolni, de örök tanúságot fog arról tenni Nőegyletünk története.

Most midőn e diszes új árvaház felépült, és felszereltetett és rendeltetésének átadatott a Nőegylet és különösen annak választmánya elengedhetetlen kötelességének ismerte igaz tiszteletének, őszinte szeretetének maradandó bizonyítékát adni s kifejezésre juttatni azt, hogy érdeműs működéséért, mely elismeréssel és hálával viseltetik iránta.

Erre legszebb és legalkalmasabb módnak azt találta a választmány, ha megörökíti arcvonásait szeretett elnökének s a képet az árvaház részére működése örök emlékeül átengedi.

Ime itt a kép: (Ekkor a lepel lehullott a jelen voltak harsány éljenzése mellett)

Szolgáljon buzdításul neki további működésében s mintául és példánykéül a választmánnak és az egylet tagjainak, hogy az ő példáját kövessék.

Midőn a képet ezennel a választmány és Nőegylet nevében az árvaház részére felajánlom, nem zárhatom be kivánataimat mással, mint azzal, hogy az Isten a szegények támasza és gondviselője tartsa meg az ő egészségét sokáig a szegények és árvák javára és társadalmunk diszére.

A lelkes éljenzés lecsillapultával, mely e szép beszédet követte, Berger Henrikné urnő, az egylet alelnöke szólott az ünnepelthez következőleg:

Szeretett elnökünk!

Nekem jutott a szerencse, ez ünnepélyes alkalommal, hogy kijelentsem, hogy a választmányt — valamint eddig — úgy ezentul is daladon fogod találni, valahányszor egyletünk érdekeinek elmozdításáról lesz szó. Az Isten tartsa meg sokáig! és engedje meg, hogy az eddighez hasonló buzgósággal s lankadatlan szorgalommal hosszú ideig vezethess egyletünk ügyeit és gyönyörködhess ennek felvirágozásában. Az Isten éltesse!

Erre azután az elnökő így felelt:

III.

Dana felett szálló szellő
Habot habzó habra hajt,
S a morajló, zugva zajló
Hullám busan nyög, sóhaj.

Kékes pára leng felette,
Tükre csillog, bár sötét,
Csalfa habléány v tette
Ringó ágynak lágy ölét.

Ringó ágynak, puha sironak...
Azért sir, zokog a hab;
Megenyhül ki bele fekszik,
S ki a csábtól megmenekszik,
Tan még boldogtalanabb.*)

Dr. Tüdös János.

Bessenyei Anna.

— Irta: Könyves Tóth Kálmán. —

(Folytatás.)

Elő szavában szerénysége nyilvánul, a midőn eme sorokkal köszönt be: „a hol hibázom, túrjétek el, minthogy én ugy sem vagyok Póéta, hanem csak egy lakos e világban, aki ugy érzek és ugy gondolkozom, a mint leirtam itt.” Es e vallomáshoz hiven rajzolja érzelmeit, oly nemes egyszerűséggel másolja papírra lelké-

*) Felolvasatott a „Csokonai-kör” pénteki estélyén.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Éj a Dunán.

I.

Félig fényben, félig árnyban,
Szürke ködös felhomályban
Áll az ő királyi vár,
Körülötte mintha árnyak
Libegnének játszanának
Völgybe le és hegyre fel;
S a mint a hős esti szél
Ujra kél
S könnyedén rájok lehel,
Mint lehellet, tűnek el...
A vén Gellért,
— Óriási szikla mellvért —
Áll merőn és mozdulatlan
Mint mogorva, hajthatatlan
Ő a nagy Duna felett.
Homlokán a czitadellát,
Es a meddig a szem ellát,
Ezüst fátyollal takarja
Holdsugár ölelő karja
A meredek szirteket.
Lent a mélyből, a sötétből
A Dunának kebeléből
Felhallszik a habmoraj.
Mint valami bus sohaj.

II.

Hol a partnak kőkoczkáin
Megtörrik a lassu ár,

S fodorodó habszegélyén
Csillog vi log holdsugár:
Himbalózó kis ladikban,
Mint egy ébren álmódó,
Elmerengtem és figyeltem,
Mit jelent e nagy folyó
Habjainak elhaló
S megújuló suttogása,
Tízszázatos zokogása?...

„Jer ölemre, jer ő emre!”...
Ezt susogja csendes n
Csábítóan szünetlen,
„Jer itt vár az örök éj,
Égi üdv és földi kéj;
Jer ölemre szerelemre,
Ide hideg keblemre,
Jer ne félj!”...

S felbukkan a csillogó hab
Öléből egy habléány,
Vakító fehér a válla,
Arcza halott habavány;
Sárga haja szinaranyja
Takarja hő kebelét
Hulló hullám gyöngyharmatja
Pereg róla szertesztét;
Kék szemében tulvilági
Gyönyör csábos tüze ég,
Karjait felém kitérve
Hívogatva... intve... várva...
Tova lebben... Ó ne még!
Ó ne tűnj el szép szirén,
Várj... ne fuss... követlek én...

A le
kitüntetés,
szerény mű

Az ü
teljesítésen
kódéseme
összes tag
s a város
hogy e szé
tük. Erős
hogy a vál
buzgósága
város és a
idő, a mik
árva leány
lunnak, ha
szesülve, a
tesságot sze
riségnék.

Ismét
várt kitün
szenvüket
szent ügyü

Az utá
alkalmi dai
Melinda kis

Végül egy
Bély Ter
szép beszéd
virágcsokro
azt kedvese

A kis

Na

Ha a
a virágkely
egy nemzet
öröm megü

a búzke tö
parányibb
napon mi i
gos elnökü
mellét a
Hogy mit
intézet növ
mindenki el
zúnket s ké
Igerjük, ho
haladunk, r
ról künu az
igaz vallás

nek gondol
benyomást
ben kételk
vány, melyt
gaslik ki
vésznek árj

„Lette
Nem tu
Az erö
Nem a
Állapo
Tanulj

Továb
neuben die
végetlen ha
meg magá
bölcességét
pások özönr

„Csak

Nem ro

Több
hozzá, zsol
inkban. Ug
és érzelme
tiszta. Bár
elhagyatott
önkéntelen
aja án; de
fénylőbben
üzi a képz
körülte min
lően ragyog

A legforróbb hálára kötelez ez a nagy kitüntetés, mely a nőgyelet részéről megtisztelti szerény működésemet.

Az ügy iránti érdeklődésen, és kötelesség teljesítésen kívül nincs más érdemem, s ha működésemet siker kísérte, azt a választmány és összes tagjainak köszönhetem. Az ő érdemük, hogy a nagy közönség támogatását megnyertük, s a város ismert áldozatkészsége segít abban, hogy e szép otthont az árvák részére emelhetjük. Erős a hitem, szent a meggyőződés, hogy a választmány és a nőgyelet további ügybuzgósága át segít a kezdet nehézségein, s a város és a közönség támogatása mellett, eljő az idő, a mikor nem fog lenni Debreczenben egy árva leány sem, a ki terhére lenne a társadalomnak, hanem szigorú erkölcsös nevelésben részesülve, a női munkásság minden ágában jártesztetést szerezve, hasznos tagjává lesz az emberiségnek.

Ismételve teljes szívemből köszönöm e nem várt kitüntetést s kérem továbbra is rokonszenvedéssel odaadandó munkásságukat, hogy szent ügyünket mielőbb diadalra juttassuk.

Azután ismét az árvák énekeltek egy alkalmi dalt, amelylyel tanítónőjük, Székely Melinda kisasszony méltó elismerést vívott ki. Végül egy igen kedves jelenet játszódott le. Bély Terézia növendék 9 éves kis leánya, szép beszéd kíséretében a növendékek nevében virágcsokrot nyújtott át az elnöknének, a ki azt kedvesen fogadta.

A kis leány így szólt:

Nagyságos Elnöknő!

Ha a tavasz közeledik, a nap megnyitja a virágkelyhet, bangos lesz a természet. Ha egy nemzet, vagy valamely testület ünnepel, az öröm megnyitja az ajkát. Kikeletkor nemcsak a büszke tölgyfa zöldül de nyílik alatta a legparányibb növény is. Természetes, ha e mai napon mi is szeretnők kitejezni a mit nagyságos elnökünk iránt érezzük, a büszke tölgyfa mellett a szerény fűszál is hangot ad. — Hogy mit köszönhetünk mi, — e jótékony intézet növendékei, nagyságos elnökünknek az mindenki előtt ismeretes. Imára kulcsoljuk kezünkkel s kérjük Istenünket, áldja minden tettet. Igerjük, hogy mi, kik most határtalan hálaunk gyenge jelül e csokrot nyújtjuk át, azon uton haladunk, mely itt jélölve van számunkra s erről künn az életben sem térünk el, mert ez az igaz vallásos munka útja.

Imáik és munkáik közben, ez intézet közös gyermekei egy szívvel, lélekkel ohajtják, hogy mélyen tisztelt Elnökük sokáig éljen!

*

Ezzel az ünnepély véget ért. Jelen voltak: Szabó Kálmán leányával, Puky Gyuláné, Révész Bálintné, Simonfy Imréné, dr. Kela Jánosné dr. Csikos Sándorné, Jobst Gyuláné, dr. Pallay Miklósné, Berger Jenőné, Berger Mórné, Joó Istvánné, Zalay Márkné leányával, Nánás Lászlóné, Géresy Kálmáné Buzás Erzsikevel, Ormódi Gyuláné, Kaszanyiczky Endréné, György Elekne, Brunner Edéné, Fnyes Szeréna és Fráter Erzsike. Az ünnepelő társaság végül az árvaházat szemlélte meg.

IV.

A csapó utcái bank közgyűlése.

A debreczeni „iparegyesületi takarékos és hitelintézet” csapó utcái új házában tegnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését. A igazgatóság és felügyelő bizottság tagjain kívül nagy számmal voltak jelen a részvényesek is. Lengyel Imre elnök az egyesület új helyiségében üdvözlővén a tagokat constatatni kéri, hogy az intézet alapszabályai értelmében a gyűlés határozat képe sé tételéhez szükséges 20 részvényes 200 részvényvel jelen van-e?

A bizottság, melynek tagjai Oszterlám Ernő, dr. Balkányi Miklós, Harmath Gergely, Kiss István voltak, kijelenti, hogy 26 részvényes 264 részvényvel jelen van.

Elnök a határozatképeség konstatálása után a gyűlést megnyitja.

Az első tárgy az igazgatóság évi jelentései Torday Gábor egy. ügyész általi felolvasása volt, melyből kitűnt, hogy az intézet múlt évi nyeresége a szabályszerű és a kétes követelésekből történt nagyobb összegű leírások után 1981 frt volt.

Armos Bálint szomorúan veszi tudomásul a jelentést, megjegyzi hogy az egyesület pénzügyi ügyeinek ilyen valóságos állása talán a nem egészséges kezelési állapot befolyása. Az intézet consodiálásától egész a mostani igazgatóság működése megkezdéséig jobban folytak a dolgok, dacára annak hogy a betétek újabb időben csaknem megkétszereződtek. E tekintetben indítványt nem tesz, de felhívja az igazgatóság figyelmét annak kipubotolására: mi ennek az oka? Talán a betétek kamatai a kölcsönözött összegek kamataival nem állanak arányban?

Felhozza, hogy az igazgatóság nem vette figyelembe, a mit ő 1889-ben indítvány tárgyává tett, hogy t. i. a múlt évi tiszta nyereségből áthozott összeg ne szolgáljon ismét jutalék alapjául, mely a tiszta nyereség 26%-át veszi igénybe.

Márk Endre más oldalról világítja meg a helyzetet. Nem ott kell keresni az okokat, melyek szerint ez évben a részvényeseknek osztalékot adni nem lehet. A mérleg, az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése meggyőzték őt arról, hogy az ügyek vezetése semmi kívánni és kifogásolni valót nem hagy hátra. — Hogy most a részvényesek osztalékot nem kapnak, azt különösen a Feischl cég bukása, de meg az intézet építkezése is okozta. De honnan tudja azt valaki, hogy a Feischl csőd nem fog-e 100%-os lebonyolítással végződni? Ott van a kártartalék alap 6127 frt, tessék abból a részvényesek 6%-át kiosztani; a Feischl céget illető követelés jöjjön a függő követelések számlájára. Indítványozza, hogy az igazgatóságnak a felmentvényt adja meg.

Dr. Balkányi Miklós reflectál az Armos B. beszédére. Ez előtt — kérdezi — jobb üzletieredmény mutatkozott? Ez ha utána nézünk — így van ez csaknem az összes hazai pénzintézeteknél. Hogy mi ennek az oka, nem lehet tudni. A betét kamatáb nem szállhatott lejjebb, mint a kölcsön adott összeg kamatába. Az intézet ügyei jelenlegi állásán k indokolásánál legelfogadhatóbb az a körülmény, hogy az építkezésekre kiadott tőkéknek semmi jövedelme nem volt, elvesztette továbbá az intézet a házbért is. Ha ezt az igazgatóság így mutatta volna ki, sokkal nagyobb bizalmat keltett volna, mint így, hogy egy csekély összeget beirt a nyereség rovatába.

Teljes megnyugvással veszi tudomásul, ha az igazgatóság minél kevesebbre reducálja a nyereséget, mert akkor bizonyos, hogy az intézet nem jut olyan viszonyok közé mint a „Tisza”, mely évről-évre adott osztalékot, míg végre a tőkét is elosztották. Felmenti az igazgatóságot.

Armos Bálint az üzlet hanyatlása iránt indítványt nem tévén, nem felelhet Balkányi beszédére. Ő nem sajnálja az igazgatóságtól a tanyai, de elvből szólott. Indítványozza: mondassék ki, hogy az összes, mely már egyszer jutalék alá vonatot, s így mint átvitt készmaradvány szerepel, ne vonassék újra jutalék alá. A közgyűlés elfogadta az indítványt.

nek gondolatait, hogy azok az olvasóra mily benyomást gyakorolhatnak s azok őszinteségében kételkednünk nem lehet. Ime egy mutatóvány, melyből erős hite, mint fényes oszlop magaslik ki akkor, midőn körülte mindenütt a vésznek árja zug:

„Lettem, vagyok, mulok, ismét leszek; de mi? Nem tudom; busulok, nem vigasztal semmi, Az erőm, az időm, vagyonom, szépségem, Nem állhatnak ellent; romlik az épségem, Állapodjunk meg és lássuk ezt a csodát, Tanuljunk ezt inkább, mint akár micsodát.”

Tovább folytatva elmékedéseit; élénk színeiben dicsőíti az örök valóság fonségét, annak végetlen hatalmát, ki a gyarló emberben dicsőíti meg magát. Hite felszárnyal s hoz, kinek bölcsességét mindenben, még a reabocsátott csapások özönin is érezi és áldja. Végül így zárja be:

„Csak ő az egyedül, a ki magától él,
Nem retteg, nem szenved, változástól nem fél.”

Több költeményét, ha dallamot írának hozzá, zsoltár gyanánt énekelhetnék templomunkban. Ugy ir igazán, a mint érez. Gondolata és érzelme egyaránt rokon, mindegyik kristálytiszta. Bár magányában nem egyszer sujtja le elhagyatottságának eltitkolhatatlan érzete, mely önkénytelenül, egy örzetlen pillanatban tör ki ajkán; de mindjárt a másik pillanatban annál fénylőbben gyulad föl lelkében a hit, mely elűzi a képzelet által alkotott rémeket. Mikor körülte minden (jbe borul; e csillag tüze fénylően ragyog. Alig lehetne vonzóbban esetelini a

küzdelmek között bátorító hitet, mint eme pár sorban:

„Istenem! te hozzád kiáltoz egy árva,
Törődelmes szívvel te előtted járva,
Halld meg kiáltásom! jöjj segedelmemre
Nyujtsd ki erős karod hamar védelmemre.
Tekintsd meg szent fad véros keresztjét,
Ne törd le egy szelíd olajjának ágát,
Melyet kegyelmedből te magad oltottál,
A közbenjárónak vérén megváltottál,
Mely áldozat vére reám is kiáradt,
Mikor a Golgotha hegyén Isten fíradt.
Siess hát Istenem! kegyelmedet nyujtsad,
Haldokló hitemnek bus világát gyujtsad!”

Mily szép, mily eredeti költői hasonlat, midőn magát az e hagyott árvát, a Krisztusban oltott olajághoz hasonlítja s azért foházkodik, hogy ezt az olajágot ne törje le. Általában csaknem minden költeményén egyről-egyig valami buskomor színez-t vonul végig, mit azonban mindig a hit aranyos sugara szegélyez. Költeményeiből nem idézünk többet, de meg kell még említenünk, hogy van még eddig kiadatlan bölcsészeti értekezése, fájdalom, csak töredékben. De ez a töredék is arra vall, hogy kortársait még a tudományos bölcsészetben is tulszárnyalta. A „Test és lélek” (anyag és szellem) vitatkozna egymással a felett: melyik teheti boldogabbá a föld vándorát. E vázlatos bölcsészeti elmékedés fényes bizonyítéka Besenyei Anna sokoldalú képzettségének s egyszerűsége mind fenkölt lelkületének. Azt hisszük nem lesz felesleges és unatkozó, ha ezen kézirat töredékből néhány sort mutatóványul közlünk

hogy meggyőződheünk a felől, miképen gondolkozott a múlt század végén, a felvilágosultság hajnalán, egy előkelő magyar nő.

Test: Mik lehetnek hát e szerint a kegyelemnek első grádusai?

Lélek: a létel, az épség, az erő, bölcsesség, jóság. Ezekben az öt grádusokban találjuk fel az emberi tökéletességeket. Mert a mely emberben az épség, az erő, a bölcsesség, jóság mind együtt vannak, tökéletesség is vagyott ott.

Test: Ezeket a grádusokat hogy osszuk elszámálhatatlanságra, végzetlenségre?

Lélek: Csak úgy, a mint bennünk vagyott. Az épségben magában feltalálunk.

Feltalálunk hat tulajdonságokat, melyek a látás, hallás, a szaglás, az érzés, a tapasztalás, az erő; mert ha az erő nem viszi az öt érzéseket: megállanak. Az erőben pedig magában lelünk két tulajdonságot: egyik a tehetség, a másik az alkalmatosság. A bölcsességben hasonlóul meglelünk négy tulajdonságot, melyek az okosság, értelem, eszeség, tudomány. A jóságban ismét meglelünk négy tulajdonságot, t. i. a hitet, szeretetet, engedelmisséget, álhatalosságot, hogy ezekből a husz fő tulajdonságból származnak a mi lelkünknek tökéletes tehetségei, melylyel aztán az ember, mint a takács a szövő szerszámokkal, szüntelen dolgozhatja mind a boldogságát, mind a romlását.

(Vége köv.)

Fráter Imre nem hiszi, hogy a Feischl csődből 100%-ot kapatna az intézet. A mi a Márk Endre indítványát illeti, hogy t. i. a kártartalék alap osztassék fel, nem helyesli, mert ez a jövőre káros befolyással lehetne, ez által az intézet gyengülne. Most ugyan kényszerhelyzetbe jutottak a részvényesek, de reményli, hogy a Feischl csőd lebonyolítása és az építkezés befejezése után kedvezőbbre fordulnak az ügyek. Indítványozza az igazgatóság felmentését.

A közgyűlés egyhangulag felmenti az igazgatóságot a felügyelőséget.

Ezután következett a választás 4 igazgatósági tag megüült helyére.

Megválasztottak: Csóka Sámuel 190 Szabó Zsigmond 181, Bechert Manó 178, Szilágyi Ferencz 148 szavazattal igazgatósági tagokul; póttagok lettek Márk Endre 53, Armós Bálint 10 szavazattal. A közgyűlés 3/4-kor ért véget.

V.

Az önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése.

Az önkéntes tűzoltó-egyesület tegnap d. u. 3 órakor tartotta XVI-ik évi rendes közgyűlését, melynek első tárgyát a parancsnokság évi jelentése képezte. A jelentés felsorolta a mostoha körülményeket, mik között a mostani parancsnokság működését megkezdte. Ruhatár, szertár fogyatékos volt, mi az újjászervezés eszméjét érlelte meg. Csináltatott is a parancsnokság ruhákat, gyakorló-terét 80 méter hosszú, 50 méter széles deszkakerítéssel körülvétni rendelte. P. u. b. l. g. Ernőt felküldte Budapestre a tűzoltó-tanfolyamra, minek eredménye lesz — remélhetőleg még a nyáron — egy debreczeni tűzoltó-tanfolyam felállítására a hajdu várm. szövetkezett érdekében. A városi tanács a Bika oltásánál győződött meg az újjászervezés szükségességéről, de eddig még megerősítést nem nyert. Ortanya helyiség nagyon szűk.

Részt vett az egylet a Széchényi p. a. s. 30 éves jubileumán Konstantinápolyban 3 tagjával: Szikszay Gyula a főparancsnok, Gyürkő Sándor és dr. Tihanyi Sámuel.

Résztvett a Kossuth ünnepen mártius 15. és aug. 2-án tartott kivonuláson. Tartott 15-ik évf. fordulóján fényes tüzi játékkal egybekötött társas vacsorát. Verseny zárógyakorlatának díjai a Szikszay Gyula adományából a Ferencz József alaptól teltek ki.

A megyei szövetkezet elnöke Szikszay Gyula, jegyzője T. Nagy István egyleti titkár pénztárnoka Ganovszky Lajos ptnok let. Egyleti törzs könyv készített. Az elmúlt évben volt az egyletnek 2 tiszteletbeli, 66 alapító, 84 ártoló, 78 működő, 51 rend fenntartó tagja; meghalt 2 tag. — 21 tüzestnél működő, az egyet ebből tötötüz 6,- kéménytüz 4,- pincetüz 4,- rőzsekerítés 1,- belső tűz 7,- kazal égés 3,- vakláma 2. Legnevezetesebb tüzeset volt a Bika égése. — Április 8-án 14 tagot küldött a Szerencsétlen Kaba segélyére. Tartott 19 gyakorlat; a téli hónapokban elméleti előadások. Vizsgát tett 22 szivattyús, 14 mászó s 10 őrpáncsnok összesen 46. — Teljesített az egylet 366 éjjeli, 101 színházi, s 15 czirkusi órsége. 18 parancsnoksági ülésen elintéztetett 286 ügydarab. Szertár értéke most 13,350 frt 92 kr., tehat 1311 frt 90 kr érték gyarapodás van 1891 óta.

Folyó pénztár bevétele 1892-ben 4885 frt 73 kr, maradvány 16 kr. Széyalapja 457 frt 68 kr; zene alap 64 frt 88 kr Ferencz József-alap 102 frt 32 kr, felszerelési alap 72 frt 71 kr. Külön alap 44 frt 11 kr. Rendes kiadásra előirányoz az egylet (ha t. i. a város e subventiót megadná) 10,896 frtot, rendkívüli 10,480 frtot.

Tikos István éles kritika alá veszi az évi jelentést, mire a parancsnokság határozottan kijelenti, hogy nem volt szándéka korholni a volt parancsnokságot, mire a jelentés egyhangulag tudomásul vétetett. Következett Glosz József örp. felelőszó fejelemi uton történt kizárása ellen. Elvetetett.

Építészszé a lemondott Tikos József mérnök helyére: Csapó Ferencz; rendfenntartó szakasparancsnokká: Mahlmeister

Adám; egyleti ügyészszé: Juhász Ignác. Tiszteleti főparancsnokká: az ifj. Mehemed Vassith effendi s Bulyovszky Aladár belügym. titkár tűzoltásügyi referens közfelkiáltással megválasztottak. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottságba: Tikos István s Darvas Imre szintén közfelkiáltással.

Ezután két indítvány tárgyalatott. A parancsnokság javaslatára biztosítja az egylet működő s rendfenntartó tagjait balese t ellen a „Generali“-nál.

Monok Lajos indítványa az 1 frt b. épési díj eltörlése iránt, — 4 szó ellenében elvetetett. A közgyűlés 3/4-kor véget ért.

VI.

A vadász-társulat tegnapi közgyűlésén a városháza kis tanács temében Sári Szabó László kir. táblai bíró elnöke alatt 40 vadász társulati tag jelent meg. A Nimródok ezen gyűlésének a társulat új alakítása volt a tárgya. Először is felolvasztott a választmány által módosított alapszabály, a mely szótöbbséggel elfogadtatott. Felolvasztott ugyancsak a választmány által kidolgozott házi-szabály, melynek összesen 75 cikkelye van. Mind a 75 §. élénk vita után szótöbbséggel elfogadtatott. Az évi tagsági díjat 10 frtban állapította meg a közgyűlés.

VII.

A gabella bérbeadása. A debreczeni izr. hitközség gabella-jövedelmei bérbeadására tegnap tartották meg az árverést a. a. nautczai imaház gyűléstermében. A kikiáltási ár 11600 frt. A magas husárak azonban, melyek nem kedveznek a husfogyasztásnak, nyomasztó hatással voltak a gabella jövedelemre, mert a hitközség a kikiáltási áron alul kénytelen bérbe adni azt 10501 frtért, melyet Leblovics János pékmester és jőnévű vállalkozó ígért meg.

VIII.

Az iparos kör jubileuma. Az iparoskör választmánya tegnap elhatározta, hogy fennállásának 10 dik évfordulóját június 25-én táncmulatsággal és a kör tíz éves történetének megmutatásával ünnepli meg. A történet megírására Grünwald Józsefet és Vadon Sándort kéri fel.

— **Belföldi hírek.** (Hieronymi belügyminiszter) a jövő hó első felében meglatogatja, kolos-kerületi választót. A miniszter ez alkalommal részletesebben nyilatkoznia fog választói előtt a kü-zöbön álló s tárczája körébe tartozó reformokról. — (A pré-montreiek fő helynöke.) A pré-montreiek generális, a magyarországi pré-montreiek fő helynökévé dr. Kuncz Adolf esornai prélatust nevezte ki. — (A z. á. g. b. i. é. r. s. e. k. s. é. g.) mely már két éve van üresedésben, legközelebb be fog tölteni. Az új érsek, hir szerint, Belopotoczky Kálmán tábori püspök lesz. — (A temesvári román esperességi zsinat) elhatározta, hogy megkéri az aradi püspököt, miszerint a kormány egykizpolitikája ellen a koronához felterjesztést intézzen. Nebány hazafias tag a batározat ellen óvást emelt. — (A budai honvéd szobor) leleplezési ünnepélyének programját az apr. 8-ára összehívott országos honvédgyűlésből kiküldendő bizottság fogja megállapítani. — Az ősz i n a g y h a d g y a k o r l a t o k r a) a csapatok a tartalékosok és honvédcsapatok behívásával akkép egészítendők ki, hogy az operációk a harci állományt a menynyire lehetséges, megközelítsék. A fegyverkötelesek legnagyobb részben a gyakorlatok idejére be fognak hívni, úgy, hogy minden gyalog-század 140 emberből fog állani.

— **Külföldi hírek.** (Az olasz király és a pápa.) Rómában híre jár, hogy a Vatikán és a Quirinál között közeledés jött létre. A közeledés állítólag közvetlenül, harmadik személynek közbenjárása nélkül történt meg. — (Carnot Ernő) a francia köztársaság elnökének fia, kiről az Eclair című lap azt írta, hogy ő a Panama pörben keresett X, a leghatározottabban megczátolja

ezt a híresztelést. Nyilatkozatát ezzel végezi: „1888-ban 21 éves voltam és a bányásziskola padjain ültem. De ha valaki a Carnot nevet viseli, úgy nem szennyezi be kezeit, bármely korban van is. Fogadja stb. stb.“

Színház.

* **K. Hegyesi Mari** asszony, a nemzeti színház tagja, vasárnap befejezte vendégszereplését s ma már visszautazott Budapestre. Szombaton Margitot játszotta a „Szegény ifju történeté“-ben Feuilletől, drámai játéknak erejét a rom-jelenetben összpontosította a mely után szünni nem akaró taps és éljenzés harsant fel. A megtörtött s odaadó szerelemben átolvadó büszkeség rajza is szépen sikerült az utolsó jelenetekben. A darab — melyet idő nem pusztíthat ki az üldözött erényért rajongó érzékeny szivekből — teljes batást ért el s tetszetek különösen Bácsné (Laroquené), Bács (Laroque), Tompa (Maxime) és leszámítva a tulzásokat, Fenyvesi (Bevallen). Szombaton telt ház volt, tegnap Madách „Ember tragédiájá“-t adták a rendkívül győnge előadáshoz illően — üres nézőtér előtt. Hegyesi Mari bájos Eva volt s a forradalmi jelenetben játszott sok hévvel, többi jelenetein kiérett a kedvetlenség. Bálassa sok intelligenciával és tulzások nélkül adta Lucifert. (m. n.)

* **Kocsis Ete**, a szegedi színház kedvelt primadonnája, haza jött Debreczenbe s az ünnepeket szülei körében tölti. A kisasszony legutóbb a „Gascognei nemes“-ben játszott. Ezen előadásról egyik szegedi újság a következőket írja: A „Gascognei nemes“ előadásán a nagyszámú közönség Kocsis Ete-t, a társulat főal primadonnáját, ünnepelte aki Mery hercegnét játszta. A fiatal énekesnő egyike volt azon keveseknek, akiket az ideai társulat tagjai közül kedvenczvé fogadott. Hatalmas, szép virág csokrot nyújtottak föl neki a közönség elismeréséül.

* **A „Peleskei nótárius“** mai előadása — a karszemélyzet javára — már az új saison kezdi meg Megem itjük, hogy a rekedt Pü-pöki helyett Zájhayt Czákó kardalnok játszsa.

Hírviratok.

Báró Edelsheim Gyulai Lipót halála.

BUDAPEST, március 27. (A „Debreczeni Ellenőr“ s. tudósítójától.) Báró Edelsheim Gyulai Lipót volt hadtestparancsnok ma reggel meghalt. A lapok a legmelegebb hangon emlékeznek meg az elhunyt magentai hős nagy érdemeiről.

(Szász Károly püspök beszéde)

BUDAPEST, márcz. 27. (A „Debreczeni Ellenőr“ saját tudósítójától.) Szász Károly ev. ref. pü-pök szombaton nagy feltűnést keltő szónoklatot tartott, melyben az egyházpolitikai reformokat s a katolikus autonómiát sürgette. A kitűnő egyházi szónok beszéde mindenfelől élénk megbeszélés tárgya.

Az olasz király üjedelme.

BUDAPEST, márcz 27. (A „Debreczeni Ellenőr“ s. tudósítójától.) Az olasz király kecsijába tegnap egy rongyos ember földdel tömött tekereset lökött be. Kitűnt, hogy az illető vallásos örült, ki már hét évre volt bezárva gyilkosságért.

Elfogott anarkhista.

BUDAPEST, március 27. (A „Debreczeni Ellenőr“ s. tudósítójától.) Mathien, a párisi Vervendéglő telobbantóját, ki ezáltal Ravachol elarulását akarta volt megbosszulni, elfogták.

tani, város belterületének; — pár évtized mulva népe-ségük is ezekre fog nőni. A mulasztás pótlására még most is van idő, van alkalom. Kár volna elszalasztani.

— **Ártézi kutak furása állami segélyvel.** Békésmegye megkérésére folytán Debreczen város közönsége a múlt évben feliratot intézett a kormányhoz, hogy jó ivóvíz nyérése céljából az alföldön ártézi kutak furatá-ához állami támogatást nyújtson. A belügyminiszter tegnap válaszolt ezen felíratra. Kijelenti, hogy e tekintetben újabb kormány-intézkedésnek szüksége fenn nem forog, mivel a földművelésügyi miniszter a külföldi, különösen pedig a Rajna vidéki vízvezetékek és ártézi kutak tanulmányozása végett egy kultur mérnököt küldött ki, aki az odakünn szerzett tapasztalatokat az alföldnek jó ivóvízzel ellátására fogja majd hasznosítani s tanácsal, utmutatással, felügyelettel szolgál ártézi kutakat furató községeknek. A földművelésügyi miniszter arról is gondoskodott, hogy mély furású kutak készítéséhez műszereket szerezzen be, amelyek a községek rendelkezésére fognak állani.

— **Változás a vasuti menetrendben.** A magyar államvasutak május elsején életbe lépő új menetrendjében Debreczenre vonatkozólag — mint illetékes forrásból értesülünk, egyetlen lényeges változás következik be. Ugyanis a Debreczen-f. a. bonyi vasuton a reggel Debreczenbe érkező és a délután Debreczenből induló vonat, melyek eddig csupán Debreczen és Obat-Kócs között közlekedtek, május elsejétől fogva Debreczen- és F.-Abony között fognak közlekedni, amit a t. fürediek már tavaly kérelmeztek az igazgatóságnál. Ezen menetrend folytán az egyekiek, fürediek, poroszlóiak és a Tiszántul fekvő községek egy nap alatt kényelmesen megjárhatják Debreczent.

x **Lapunk mai számához** mellékelve veszik helybeli előfizetőink Szabó Kálmán gyógyszerész és szikvizgyáros értesítőjét, melyben egyrészt helybeli tekintélyes orvosok szakszerű véleményét teszi közzé, másrészt arra hívja fel a közönség figyelmét, hogy szikvizgyárát ez után is személyesen fogja vezetni és hogy szikvize ezután is csak oly syphonokban lesz kapható, melyeknek színe kék és a fején Szabó K. gyógyszerész szikvizgyárától Debreczenben felirat olvasható. Ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **Jelölés a madarasi lelkeszi állomásra.** A N. K. Madarason megüresedett egyik ev. ref. lelkeszi állomásra kijelöltettek: Vértessy Mór b. tordai, Papp Károly rákóczi lelkeszek, Kövendi Dénes, Szabó Imre és Szász Gusztáv s. lelkeszek.

— **Elvesztett agár.** Nádudvar községben egy sárga szőrű nőtény agár vétetett bitang-ságba, takaróján öt águ koronás B. A. betű; tulajdonjog igazolása és a megállapítandó költségek megtérítése mellett átvehető a nádudvari főszolgabírói hivatalnál.

x **Az Ipartelep** és a t. cz. gazdaközönség tisztelettel figyelméztetnek a magyar általános közszolgabánya részv. társaság hirdetésére és a vállalatnak kitűnő s. éntermelvényére, mely mindenütt a legnagyobb kedveltségnek örvend.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti regénye. —

— **Írta: Sz. Buday Etel.** —

VIII. fejezet.

(Folytatás.)

27

A varrókosárból gyolcsdarabkát vettek elő, és Alvinne gyermekes fontoskodással bekötötte ujját a ravasz nőnek, közbe így csacsogva, „ejnye de hideg a keze!”

— De mi mégis jobb, mintha a szívem érzése volna hideg, kicsikém.

— Szive? — kérdi csudálattal a gyermek. — hiszen azt mondják a cselédek, hogy magán ak nincsen szive.

Cookné megütközéssel nézett a leánya őszin'e szeméibe.

— Már ugyan melyik ostobától hallotta e bolond beszédet?

— Hát Biri mondta, a midőn szegény Marit minden ok nélkül házuunktól elküldte... Meg mondják a többiek is, hogy sziv helyett tapló darabot hord kab'ében.

— U... ugy — nyújtá e szót Cookné bosszankodva, alig birva kitörni készülő haragját vissza fojtani.

— Aztán meg azt is mondják — csacsogott jóhiszeműleg a gyermek, — hogy maga szívesen lenne a papa felesége csak venné el... s azért csinositja magát, hogy megtet-szék a papának, s most már azért nem öltözködik mindig sötét színű ruhákba.

— Hát ezt már meg ki mondja! kiáltott fel, mint kinek rejtett sebéhez véletlenül késsel érnek — ki mondja, sikolta — mondja hamar... ki mer így beszélni én felőlem... én felőlem, ki a háznak csak jótévedője vagyok?!

Elrettentő tekintetétől a lányka elijedve, odább húzódt, meredt szemekkel bámulva a kikelt arcu furiára, anélkül, hogy szólanl lett volna képes a folyton dühösen ismételt kérdésre „ki mondta... ki mondta... ki volt ez a szemtelen... mondja hamar Alvinne: mert ha nem mondja meg... hogy melyik mert így felőlem beszélni... Isten engem úgy segéljen — és esküre emelé kezét — valamenyi cselédet elkergetem... el... ha még százan volnának is!

Es ököltre szorított kezekkel fenyegető-zött, egyre kikeltebb arcczal.

— Ó istenem istenem!... hát mért haragszik ennyire... hisz én mi rosszat sem mondtam — mentegetődzött ijedten a gyerek.

— Jó... jó Alvinne... hiszen nem magára haragszom én — szólt tettetett csillapultsággal belátva, hogy haraggal czélt nem érhet, csak a gyermeket rémiti el, ki így nem vallja be, ki volt ragalmazója.

— Na már igazán nem is haragszom... oh dehoggy haragszom, hisz ily bolond beszéd felett csak is nevetni lehet, hahaha, hahaha, és vadul nevetett, hogy a düh könnyei csak ugy nagy cseppekbe peregtek le arczán, s még az ártatlan gyermek is véle nevetett, kit elbolondított látszólagos jókedvével, — de ugyan hogy is tudtam így felindulni, ez ostoba cseléd rágalom miatt, mire szigorúságom készíti őket. Persze azt szeretnék, hogy pajtáskodjam velők, s hogy ezt nem teszem; gyűlölök. S bosszúból beszélnék olyasmiket, mit magok sem hisznek.

— Persze hogy magok sem hitték, mert mikor a magurólál beszélte Zsófi barátnéjának annak a kis kövér szöske lánynak, ki vasárnaponként eljön hozzá, hát ugy kaczagtak, hogy még a Zsófi kötőjének madzaga is le szakadt.

— Hát a Zsófi beszélt? no ezt is jó tudnom, majd gondom lesz rá, hogy több legyen a dolga, hogy ne érhesen rá a szóhajásra. s mintegy önmagához beszélve folytatá, csak hogy ez eszem nem ez egyszerű leánytól keletkezhetett, ezt mástól kellett hallania.

— Mari is e felől beszélt, a midőn elmenai készült, és a ládájába pakolt. Szegény, de azért mennyire sirt! mert hozzánk volt nagyon szokva, meg a mama is igen kedvelte, jó is volt mindég hozzá, mondta is szegény Mari De ugyan miért is haragszik rá? Azért-e mert ő fiatalabb mint maga? Ő azt mondta, hogy maga azért nem tűrheti, mert maga már tul van a fiatalságon, ő meg még egészen fiatal. Igaz-e?

— Nem tűrhettem mert renyhe, rendetlen cseléd volt, — válaszolt, fékezve benső nagy indulatát, mely mint forrongó Aetna dult belsősében, és egyiket sem fogom tűrni, a melyik hozzá hasonló haszontalan lesz, akár fiatal akár vén leszen is, az utolsó szavakat már egész kitoró hévvel, erős hanggal kiáltá, ugy hogy az ajtón belépő háziur csudálkozóan kérdé

— Mi a baj Cookné, csak nem Alvinne szolgált okot a perlekedésre?

— Ah dehoggy! szólt átváltozott nyájas arcczal az asszony, Isten őrizzen, hogy én Alvinne-kával perlekedjem. Csak beszélgettünk s én hangosabban találtam szólni a szokottnál.

— De nem is szeretném ám Alvinne, ha okot szolgáltatnál a perelésre. Hol van Helén, szót fürkészőn szettektintve a teremben, — még sem jött haza nénjétől?

— De igen, haza jött, válaszolt Cookné, egy percnyi kellemetlen érzet feltűnésével arczán.

— Hivd estelizni nénédet Alvinne! Kérem tállatasson, — szólt Cooknéhoz.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* **Az engedélyezett hortobágyi vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a hortobágyi pusztán évenként, június 20-án, országos állatvásár tartassék.

* **A kereskedelmi alkalmazottak** betegsegélyző pénztárának alapszabályait a kereskedelemügyi miniszter — mint Budapestről értesülünk — jóváhagyta; az engedélyező leirat már legközelebb megérkezik Debreczenbe.

* **Legelő adó a Hortobágyon.** A gazdasági intéző bizottság tegnapi ülésében fölemlített azon anomalia, miszerint a lakók az elmúlt években mindig kevesebb legelő adót fizettek a Hortobágyra bajtott jóságok után, mint amennyi utólag kivetés a szerint házbirtokosokat terhelte. Ez utóbbiakra tavaly egy számos jóságért 4 frt 40 kr vettettek ki, míg a lakók csak 3 frt 50 kr fizettek. A bizottság tehát megkeresi a tanácsot, hogy a lakóktól ezután mindig olyan legelőadót szedjen, a mennyit előző évben a házbirtokosok fizettek egy-egy számos jóság után.

* **Magyar értékek és Chicago.** Hogy a közjogi kiegyezés óta a magyar kereskedelem szervezetében mennyire haladt előre, bizonyítja a nagy keresk. banknak a chicagói kiállítás alkalmából kibocsátott körlevele, melynek értelmében a bank által kiadott chekek az éjszak-amerikai egyesült államok minden nagyobb városában, minden levonás nélkül beváltaknak; a bank által kibocsátott hitellevelet pedig melyek 500 dollárnál nagyobb összegekre lesznek kiadva, értékük az Unio minden nagyobb városában bármikor és minden levonás nélkül felvehetők, sőt hogy a chicagói világkiállítást látogató közönség kényelme mindén irányban biztosítotték a chekek és hitellevelek magán a kiállítás területén is beválthatók minden levonás nélkül.

* **Hajdúvármegye állatogészségügye.** A földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése szerint márcz. 25-dikéről vármegyének területénkövetkező állati ragadósz betegségek észleltettek: takonykór B.-Ujváros és Sámsonban, száj és körömtájás Szoboszlón, tenyészbenáság B.-Ujvároson, rühkór Szováton, sertés oróaucz Földesen, Debreczenben takonykór, száj és körömtájás és tenyészbenáság fordult elő.

* **Mezőhegyesi ménék a Hortobágyon.** A földművelésügyi miniszter a városi tanács indokolt kérelmére kivételesen megengedte, hogy a város törzs ménésébe a folyó év őszén Mezőhegyesen beosztásra kerülő fiatal Nonius ménék közül két darabot, azok közül, melyekre eddig előjegyzés nem történt s a melyek törzsménékül beosztatni nem fognak, a város föltétlenül választhasson. — Ez a két mén bérelve lesz a város által.

Törvényszéki csarnok.

* **A sajtópörök költségei** tekintetében a kuria felmerült konkrét esetek alkalmából, két érdekes határozatot hozott legutóbb. Az egyik esetben kimondották, hogy az esetben is, ha a magánvádló vádjának visszavonása esetén a visszavonó kérelméhez a vádlott is hozzájárult az okozott költséget a magánvádló egymaga tartozik viselni. A kuria másik határozata ama legutóbb alkalmazott szokásra vonatkozik, a mely szerint egynemely sajtóbíróság megkövetelté, hogy a magánvádló előlegezze beidézni kért erkölcsi tanúnak a költségeket. A legfőbb bíróság sajtótanácsa kimondotta ezzel szemben, hogy a büntügyi költségeket az állam tartozván előlegezni, a sajtópör magánvádlója sem szorítható erkölcsi tanui költségeinek előlegzésére.

E hibáz
a minap azt
zelegte be m
nak, nem bir
Ez svindli t
— „Má
— „Eu
azóta szóba

Makro
a nős ember
— „N
tűnik től el

Jaj ann
ledkezik, me
rekről!

Egy sz
jó tanácsnál.

* **Krisz**
a pör a tri
kus egyház l
a trieri vagy
ősregi köpeny
Mindkét egy
tudományos a
sára, könyv
könyvtárakat
még mindig
nak a saját
bizonyítékai
egyházi kap
a trieriek, m
teuilliek melle
megoldotta a
püspök G o
fanggal, hogy
köpenyt neve
hogy mind
Krisztus a tr
viselte még
a két köpeny
felső köpeny
ebbe a salan

* **Viró**

halt meg Pá
Rosen asszon
kes kimutatá
mely főleg il
el tető pont
kint 4500 k
külföldi és
rag fogy el
jelent. A vir
gokat és jó
hány virágc
lyacsokor é
kiszámította
lyacsokor kel
negyvenöt sz
kor hetven
virág az it
párisi ifiura
hölgyeket, m
rencsét jelen

Id

Bika s
kay mulkatos
kedők Bécs,
gyáros Szeged,
kereskedelmi
Freund ker
kovazky keres
Zoltán tábornok
Angol
birtokos B. Uj

Apró-cseprő.

E hibázott taktika. „Völgyi úr, ön nekem a minap azt mondta, hogy Nyáriéknál azzal híztelegte be magát, hogy azt mondta a mamának, nem bírja őt megkülömböztetni a leányától. Ez svindli!”

— „Már, hogy volna ez svindli?”

— „En ugyan azt mondtam a leánynak, s azóta szóba sem áll velem.”

Makrobiotika. „Ön is hiszi báró ur, hogy a nős emberek tovább élnek, mint a nőtlének?”

— „Nem asszonyom, csak hosszabbnak tűnik föl eléjük az élet.”

A tavaszra gondolj telben.
Öröm közt a bus napokra
Szirtes úton járj merészen.
A rózsák közt óvakodva.

T o m p a M.

Jaj annak! ki a szerencsétlenségről megfeledkezik, mert sosem gondoskodik orvosszeréről!

Michelet

Egy szerencsétlenség tanulságosabb ezer jó tanácsnál.

Vámbéry.

* **Krisztus köpönyege.** Evék óta folyik a pör a trieri és az argenteuili katólikus egyház között abban a kérdésben, vajjon a trieri vagy az argenteuili templomban őrzött ősrégi köpönyeg a Krisztus igazi, viselt köpönyege? Mindkét egyház mozgósított minden képzelhető tudományos apparátust a nagy kérdés megoldására; könyveket írtak, nkiratokat kutattak, könyvtárakat bujtak, de a rejtélyes köpönyeg még mindig függőben maradt. Mindkét egyháznak a saját állítása igazolására olyan súlyos bizonyítékaik voltak, hogy a legbeavatóbb egyházi kapacitások is minden páratlan nap a trieriek, minden páros nap pedig az argenteuiek mellett szavaztak. A napokban végre megoldotta a problémát a versaillesi püspök G o u x, még pedig nem azzal a felfogással, hogy egy Versailles-ban levő harmadik köpönyeg nevezett ki az eredetinek, hanem úgy hogy mindkét egyháznak igazat adott. Krisztus a trieri és az argenteuili köpönyeg is viselte még pedig — egymás fölött. Mind a két köpönyeg szent: az egyik az alsó, a másik felső köpönyeg volt. A két egyház belenyugodott ebbe a salomoni ítéletbe.

* **Virágforgalom Párisban.** E napokban halt meg Párisnak legelső virágárusnője Baillant Roseu asszony, mely alkalomból a Figaro érdekes kimutatást közöl arról a virágforgalomról, mely főleg ilyenkor a tavasz közeledtekor érte el tetőpontját. A párisi áruvesztés naponta 4500 kosár virág érkezik vidékről és a külföldről és naponként tízezerhez ezer kiló virág fogy el, a mi harminczhatezer frankos bevételt jelent. A virágárusok kiló számra veszik a virágokat és jól tudják, hogy egy kilogrammból hány virág-okor telik. Így például hetven ibolyacsokor épen egy kiló tesz ki. A Figaro kiszámította, hogy vasárnap reggel annyi ibolyacsokor kelt el, hogy a párisi lakosokra fejenként negyvenöt szál ibolya esett. Egy ily ibolyacsokor hetven szál virágból áll. Legkedveltebb virág az ibolya után a mimosa, a melylyel a párisi ifurak újévkor szokták megkínálni a hölgyeket, mert ez a szép sárgaszínű virág szépségét jelent.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Balogh J. kereskedő Bécs, Arany mülakatos Budapest, Schwartz és Reichmann kereskedők Bécs, Kugel Mór kereskedő Bécs, Lengyel György Szeged, Bondy J. kereskedő Bécs, Springer J. kereskedelmi utazó Bécs, Schön kereskedő Budapest, Freund kereskedő Bécs, Reiner kereskedő Bécs, Bukovszky kereskedelmi utazó Bécs, Bernhard Budapest, Zoltán tábornok Kassa, Vauich tábornok Budapest.
Angol királynő szálloda. Sárréty Lajos földbirtokos B. Ujfalu, Bideskuty Géza földbirtokos Ipp.

Rutkay Albert birtokos Székelyhid, Ordódy Géza felügyelő Budapest, Kohn Ignác tisztartó Hosszúfalu, Neumann M. kereskedő Bécs, Neustädler J. kereskedő Budapest, Hermann S. kereskedő Budapest, M. Margareti utazó Budapest, Adolf Friedrich kereskedő Budapest, Adolf Fleisch kereskedő Brünn, Papp Imre földbirtokos Kis-Pécs, Berenki László Pétersz. g. D. Löventritt kereskedő Budapest, Weisz Ignác és leánya Pusztadózsa.

Frohner szálloda. Brach J. J. Budapest, Ruszovák utazó Budapest, Arányi Ignác utazó Budapest, Deutsch Ignác üzletvezető Bécs, Rozenfeld Ignác Ercsiud, Engel birtokos H. Nánás, Bleier József Nádudvar, Klein utazó Budapest, Grütz Adolf kereskedő Eger, Fisch Jakab Utzvár, Klein Ignác M. Kövesd, Lauzecky asztalos Budapest.

A kis lutri huzásai.

— Márczius 24. —

Grác	83	2	13	75	55
Temsevár	65	41	78	70	75

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 25. szünet. VIII. Kis bérlet 25. sz.

Páratlan.

Páratlan.

Ma Hétfőn, 1893. márczius 27-én:

Peleskei notárius.

Nyilt-tér.

Henneberg G (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, **privát-megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket.** méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnylatban). Minták postafordulóval küldenek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Felhívás.

Alulírott — mint Weisz Ernestine nánási szatócs üzletének gondnoka — ezennel felhívom mindazokat, a kik a csőd leltár szerint 980 ftra becsült szatócs üzleti árukat, szerelvényeket két schifont, egy fali és egy kisebb tükröt együttesen megvásárolni óhajtanák, hogy éire nézve ajánlatukat zárt levélben hozzám 1893. évi április 10-ik napjáig terjesszék be.

H. Nánás 1893. évi márczius 23-án.

LIPTHAY JÓZSEF

tömeg gondnok.

Kiadó vagy eladó.

41 katasztr. hold

ujosztásu

szántó föld

gazdasági épületekkel — fundus instructussal —

kiadó, vagy eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Pollák Samu

aszfalt és cement ipar vállalata
a magyar aszfalt részvény-társaság képviselője
DEBRECZEN.

Elvállal jóállás és legjutányosabb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek gyökeres szárazzá tételét

új építkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggyel bevonását. — Továbbá: **kapubejáratok,** folyosók, terasok stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását. Allandóan készít cement és mozaik lapokat,

cs. és kir. szab. hornyolt cement fedél lapokat,

különbféle szín és nagyságban. — Ajánlkozik **szökőkutak, csatornázások, gép-alapozások és más betonozások,** valamint **granit-terazzo készítésére.** —

Raktaron tart: tűzmentes aszfalt tetőpép, aszfalt elszigetelő-lemez, színes aszfalt máz, Carbolineum és Mikonatonat (gomba irtásra)

portland és román cementet.

Elfogad megrendeléseket: aszfalt tetőpép és facement-befedések, Mettlachi lapok, diszes falburkolatok (Stucko-Lustro és Stuk marmor), és cs. és kir. szab. saját módszerű aszfalt parquette-ára, valamint minden e szakba tartozó munkálatokra. — Költségvetés ingyen és bérmentve.

Műszaki üzletvezető Debreczenben:

Gärtner Demeter ur Kádas-utcza 1879. szám.

Ipartelep: **Homokkert 258.**

T u d ó s í t á s !

Van szerencsém a m. t. közönség figyelmét különösen felhívni
nagyszerű választékban most érkezett

N A P E R N Y Ő K R E

s ezek megtekintésére teljes tisztelettel meghívja

K O V Á C S A N T A L á r u h á z a

Debreczen, Kossuth- (Czepléd)-utca, Debreczeni I. Tkptár-épület.

Fekete Ausztria felselyem	drb	1	frt	65	kr.
Fekete ugyanaz elegáns nyéllal	"	2	"	50	"
Fekete Ausztria antuca	"	2	"	50	"
Fekete Brocat, különösen figyelemre méltó	"	1	"	80	"
Fekete Satin de Chin selyemből	"	2	"	50	"
Fekete Satin de Chin fehér csontnyéllal	"	2	"	65	"
Fekete Satin de Chin Antuca	"	3	"	50	"
Fekete ugyanaz rózsafanyéllal	"	3	"	50	"
Fekete tiszta selyem, mindkét felén egyenlő	"	3	"	50	"
Fekete tiszta selyem, finom nyéllal	"	4	"	50	"
Fekete tiszta Antuca	"	4	"	50	"
Fekete Fail-Frange selyem	"	5	"	50	"
Fekete Brocat 5.50., 6., 7., 8., 9., 10	"	"	"	"	"
Színes selyem esernyők gyermekeknek	drb	1	"	20	"
Színes selyem csikos gyermekernyők	"	1	"	20	"

Színes selyem csikos nagyobb	drb	1	frt	50	kr.
Színes esernyők a legszebb kivitelben	"	1	"	80	"
Színes Brocat ernyők	"	2	"	20	"
Színes Janjan kétszínű	"	2	"	50	"
Színes Janjan tiszta selyem	"	3	"	60	"
Színes csikos elegáns nyelkekkel	"	5	"	—	"
Színes csikos finomabb	"	6	"	—	"
Színes csikozott ernyők 2, 3, 4, 5	frt és feljebb.				

Glasse, czérna és selyem keztük. Női és férfi fehéreműek.
Ingek 1 frt 20 krtól 3 frt 50 krig. Gallérok, kézellők, nyak-
kendők. Elegáns női Blousok 3 frttól feljebb. Dus választék
kalapokban. Legjobb minőségű vállfűzők (mieder). — Igen
csinos lüster és selyemkötények dus választékban. Elegáns
csipke gallérok 1 frttól feljebb.

Vidéki megrendelések, melyek 10 frtot meghaladnak,
bérmentve küldetnek.

Eladó kert.

A hatvan-utcai kertben
egy külön bejárattal,

2¹/₂ nyilas szőlő eladó.

Ertekezhetni Nagy-Mester-utca 1309.

Med. universal.

Dr. Guttmann Ede
Budapesti és Ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,
száj és fogbetegségek

gyógykezelésére

arany és másnemű tömetek és min-
dennemű műfogak készítésére. Operációk
kivánatra narkozissal is eszközöltetnek.
Lakik főpiacz 1899. sz. a. I. emelet
(Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

Kevés haszon, nagy forgalom.

UJDONSÁGOK
gyermek-
ÖLTÖNYÖKBEN
folyton érkeznek.

Az általánosan elősmert
legelősb
bevásárlási forrás
saját készítményű
férfi- és gyermek
ruhákban
csak
bécsei
V E R S E N Y -
G S A P N O K B A N
D E B R E C Z E N ,
Főpiacz 2138. szám
Biedermann-palota.

Kóser husvétí edény.

A helybeli

izraelita hitközség

felügyelete által

hitelesített

husvétí

porcellán és üveg edények,

valamint zománcozott

főző-edények és evőeszközök

egyedül csakis nálam szerezhetők be

a legelősb árban.

Mély tisztelettel

Lám Sándor,

üveg és porcellán kereskedő, piacz-utca
Tóth Gyula ház.

Mérték utáni megrendelések elfogadtatnak.

A magyar általános kőszénbánya-részv. társulat

Budapest, V., bálvány-utca 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak
valamint cséplőgép tulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka és darabos szenét

center és királdi bányáibó

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva